

eParaksta ABC

1. Kas ir eParaksts?

eParaksts ir cilvēka „paraksts” elektroniskajā vidē. Tie ir unikāli, katram cilvēkam individuāli elektroniskie dati, kas ļauj elektroniski parakstīt dokumentus, jeb piekrist dokumenta saturam un apliecināt savu gribu, bez vajadzības dokumentu izdrukāt. eParakstu var lietot tikai tā īpašnieks, piemēram, parakstot līgumus, rēķinus, iesniegumus u.c.

Ar eParakstu parakstītam dokumentam ir tāds pats juridiskais spēks kā uz papīra parakstītam dokumentam. To nosaka likumdošana.

eParaksts nav cilvēka fiziskā paraksta „uz papīra” elektroniska kopija!

Signature valid

Digitally signed by Jānis Boks
Date: 2011.11.14. 15:50:00 CET

Ir eParaksts

~~Nav eParaksts~~

2. Ko es varu izdarīt ar eParakstu?

eParakstu var izmantot, lai dokumentus parakstītu elektroniski tādās pašās situācijās, kad nepieciešams parakstīties fiziski, piemēram, saziņā ar valsts un pašvaldību iestādēm, kā arī slēdzot līgumus, vienošanās, pilnvarojumus utt. To var lietot arī, skaņojot dokumentus uzņēmuma iekšienē.

Dokumentus parakstīt ar eParakstu var tos pat neizdrukājot!

Ar eParakstu, neizejot no mājām vai darba vietas, var pieteikties dažādiem pakalpojumiem, piemēram, [lf veselības apdrošināšanai privātpersonām](#), [Neste Oil degvielas kartei](#), iesniegt pieteikumu [Unicredit līzīgam](#) u.c. eParaksta iespējas arvien paplašinās, aizvien vairāk uzņēmumu piedāvā iespēju saviem pakalpojumiem pieteikties elektroniski, nosūtot ar eParakstu parakstītu iesniegumu. Ar aktīvākajiem eParakstam draudzīgajiem uzņēmumiem var iepazīties [šeit](#).

Tāpat ar eParakstu var parakstīt iesniegumus valsts un pašvaldību iestādēm, piemēram, pieteikties pabalstam VSAA, mainīt datus, piemēram, adresi, bankas konta numuru, pieprasīt atzinumu no pašvaldības, kā arī nosūtīt deklarācijas Valsts ieņēmumu dienestam, iesniegumu Valsts policijai un veikt virkni citu formalitāšu, nedodoties uz iestādi personīgi. Valsts un pašvaldību iestādēm ir jāpieņem elektroniski parakstīti (ar drošu eParakstu) dokumenti. Vienas darba dienas laikā kopš dokumenta saņemšanas iestādei ir jāsniedz atbilde, ka ar drošu eParakstu parakstītais dokuments ir saņemts.

eParaksta priekšrocības:

- Ietaupa laiku, kārtojot formalitātes – dokumentu nevajag izdrukāt, lai parakstītu. Process notiek pilnībā elektroniski, tādēļ nav vajadzības fiziski doties pie klienta, sadarbības partnera vai uz iestādi. Īpaši ērti tas ir, kad nepieciešami vairāku

personu saskaņojumi vai paraksti (dokumentu koplietošana), kā arī pakalpojumu sniedzēji var ātrākā laikā noslēgt līgumu ar klientu, tādēļ ātrāk iespējams saņemt šo pakalpojumu;

- Samazina izmaksas (vēstulju sūtīšana, dokumentu drukāšana, nogādāšana adresātam, degviela, stāvvietā pilsētā, sabiedriskā transporta biļetes u.c.), jo ļauj parakstīt un nosūtīt dokumentu elektroniski, pilnībā attālināti;
- Novērš paraksta viltošanas iespējas – to nav iespējams lietot bez paraksta īpašnieka ziņas - paraksta īpašnieks ir vienīgais, kuram pieejama eParaksta parole (PIN);
- Ļauj precīzi fiksēt un pierādīt dokumenta parakstīšanas laiku;
- Dokumenta parakstīšanai ar virtuālo eParakstu nav nepieciešamas speciālas ierīces, kartes un datora sagatavošana darbam - nepieciešams vien dators un interneta pieslēgums, to var lietot jebkur;
- Parakstītos dokumentus iespējams uzglabāt elektroniski un izvairīties no papīra „kalnu” veidošanas.

3. Kā izskatās ar eParakstu parakstīts dokuments?

Dokuments var būt parakstīts elektroniski divos formātos – eDoc

un PDF

. eDoc izmanto, kad jāparaksta dokumenti, kuri tiek aizsargāti pret izmaiņu veikšanu to struktūrā, piemēram, VID deklarācijas.

4. Kā un kur glabāt elektroniskos dokumentus?

Ar eParakstu parakstītus dokumentus var uzglabāt paša izvēlētās drošās vietās, līdzīgi kā tas tiek darīts ar personīgiem vai uzņēmuma elektroniskajiem dokumentiem, fotogrāfijām u.c. Tos var uzglabāt gan datorā, gan ārējos datu nesējos (CD, USB atmiņā u.c.), gan datu centros, serveros, interneta vietnēs, utt. Papildus drošībai var veidot arī vairākas kopijas, un glabāt tās dažādās vietās.

5. Ko nozīmē dokumenta pārbaude, un kā to izdarīt?

Jebkurš dokumenta saņēmējs var (un vajag!) pārbaudīt ar drošu eParakstu parakstītu elektronisko dokumentu. To var izdarīt portālā www.eparaksts.lv. Pārbaudot dokumentu, saņēmējs pārliecinās: vai tiešām dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu; par parakstītāja identitāti un laiku, kad tas ir parakstīts. Līdz ar to abas puses – gan iesniedzējs, gan saņēmējs – var būt droši, ka dokumentam ir juridisks spēks. Tāpat svarīga ir dokumenta nemainīguma pārbaude, kas nozīmē, ka cilvēks nevar parakstīt tukšu lapu un saturu papildināt vai neatļauti mainīt pēc parakstīšanas. Ja izmaiņas būs veiktas pēc dokumenta parakstīšanas ar drošu eParakstu, saņēmējs, pārbaudot dokumentu, par to tiks informēts, un paraksts nebūs derīgs. Pārbaudīt elektroniski parakstītu dokumentu var jebkurš portālā www.eparaksts.lv, arī tad, ja vēl pats nav eParaksta lietotājs.

Arī, ja paraksts ir derīgs, un dokuments nav bojāts, ekrānā saņemsiet apstiprinājumu, ka dokuments parakstīts ar drošu elektronisko parakstu.

Ja dokuments būs korekti parakstīts ar drošu eParakstu, pārbaudot to ekrānā redzēsiet šādu paziņojumu (piemērs):

The screenshot shows a web interface for PDF verification. At the top left is a magnifying glass icon over a document. The main heading is "PĀRBAUDĪT PDF" with a button "ATGRIEZTIES ATPAKAĻ" to the right. Below this, the document name "DOKUMENTA_PARBAUDE_PORTALA.PDF" is displayed, along with the text "Pārbaude: visi paraksti IR derīgi." To the right of the document name is the label "Dokumenta nosaukums". Under the heading "Paraksti:", there is a green checkmark icon and the name "Miervaldis Mieriņš (121201-11001)". To the right of this is the label "Parakstītāja vārds, uzvārds un personas kods". Below the name, it says "Paraksts ir derīgs", "Paraksta veids: Vizuāls paraksts", "Vīza/Dienesta atzīmes: (šīs rindas var nebūt)", "Parakstīšanas vieta: Liepāja", and "Laika zīmoga uzlikšanas laiks: 16.06.2012". To the right of these details are labels: "Parakstīšanas vieta" and "Parakstīšanas laiks". At the bottom left, there is a button "Pārbaudīt nākamo".

Ja rodas neskaidrības, nepieciešama palīdzība, rakstiet uz e-pastu eparaksts@eparaksts.lv.

6. Kā saņemt eParakstu?

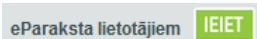
Visērtākais ir virtuālais eParaksts, jo tā lietošanai nepieciešams tikai dators ar interneta pieslēgumu, nekādu palīgierīču!

Lai tam pieteiktos, nepieciešams tikai ieiet portālā www.eparaksts.lv, aizpildīt pieteikumu un nogādāt to kādā no klientu apkalpošanas centriem, līdzīgi ņemot pasi. SEB Ibankas lietotājiem, kā arī eID lietotājiem, kuri eID kartes saņemšanas brīdī aktivizējuši eParakstu, pat nav jādodas uz klientu apkalpošanas centru. Kad pieteikums apstiprināts, portālā www.eparaksts.lv var iegādāties nepieciešamās eParakstīšanās reizes. Virtuālajam eParakstam nav nepieciešamas palīgierīces, vien dators ar interneta pieslēgumu.

7. Kā parakstīt dokumentu ar virtuālo eParakstu?

1) Dodieties uz portālu www.eparaksts.lv;

2) Izvēlieties pogu

3) Izvēlieties portāla piekļuves veidu (interneta bankas dati, eID karte);

4) Lai parakstītu dokumentu, dodieties uz sadaļu "parakstīt dokumentu", datorā izvēlieties parakstāmo dokumentu;

5) Parakstiet dokumentu vai

6) Saglabājiet eParakstīto dokumentu;

- 7) Nosūtiet e-pastā adresātam pievienotu parakstīto eDokumentu. Pievienojiet arī [saiti](#) uz vietu, kur saņēmējs var dokumentu pārbaudīt.

Pirms parakstīšanas ar eParakstu eDokumentu nav nepieciešams izdrukāt un parakstīt fiziski! eParaksts aizstāj fizisko parakstu, lai dokumenta aprīte varētu notikt ērtāk – pilnībā elektroniski. eParakstam ir tāds pats juridiskais statuss kā fiziskam parakstam.

8. Ko nozīmē „drošs eParaksts”?

eParaksts - ir drošs, jo to nodrošina uzticams sertifikācijas pakalpojumu sniedzējs. Drošs eParaksts apliecina parakstītāja identitāti un laiku, kad dokuments ir parakstīts. Ar drošu eParakstu parakstītu dokumentu pēc parakstīšanas nevar nepamanīti mainīt – saņēmējs par to tiks informēts, pārbaudot dokumentu. Tāpat, piesakoties eParakstam, cilvēks uzrāda personu apliecinošu dokumentu, dati tiek salīdzināti ar iedzīvotāju reģistrā esošo informāciju, un tikai tad var iegūt eParakstu. Tieši tādēļ eParakstam uzticas gan dokumenta parakstītājs, gan saņēmējs, gan arī visas valsts un pašvaldību iestādes.

Latvijā vienīgais uzticams sertifikācijas pakalpojumu sniedzējs ir VAS "Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs", kas nodrošina eParaksta pakalpojumus, ievērojot stingras drošības procedūras un likumus, kas reglamentē šo darbību. [Datu Valsts inspekcija](#) piešķir uzticama pakalpojuma sniedzēja statusu un kontrolē atbilstību tam.